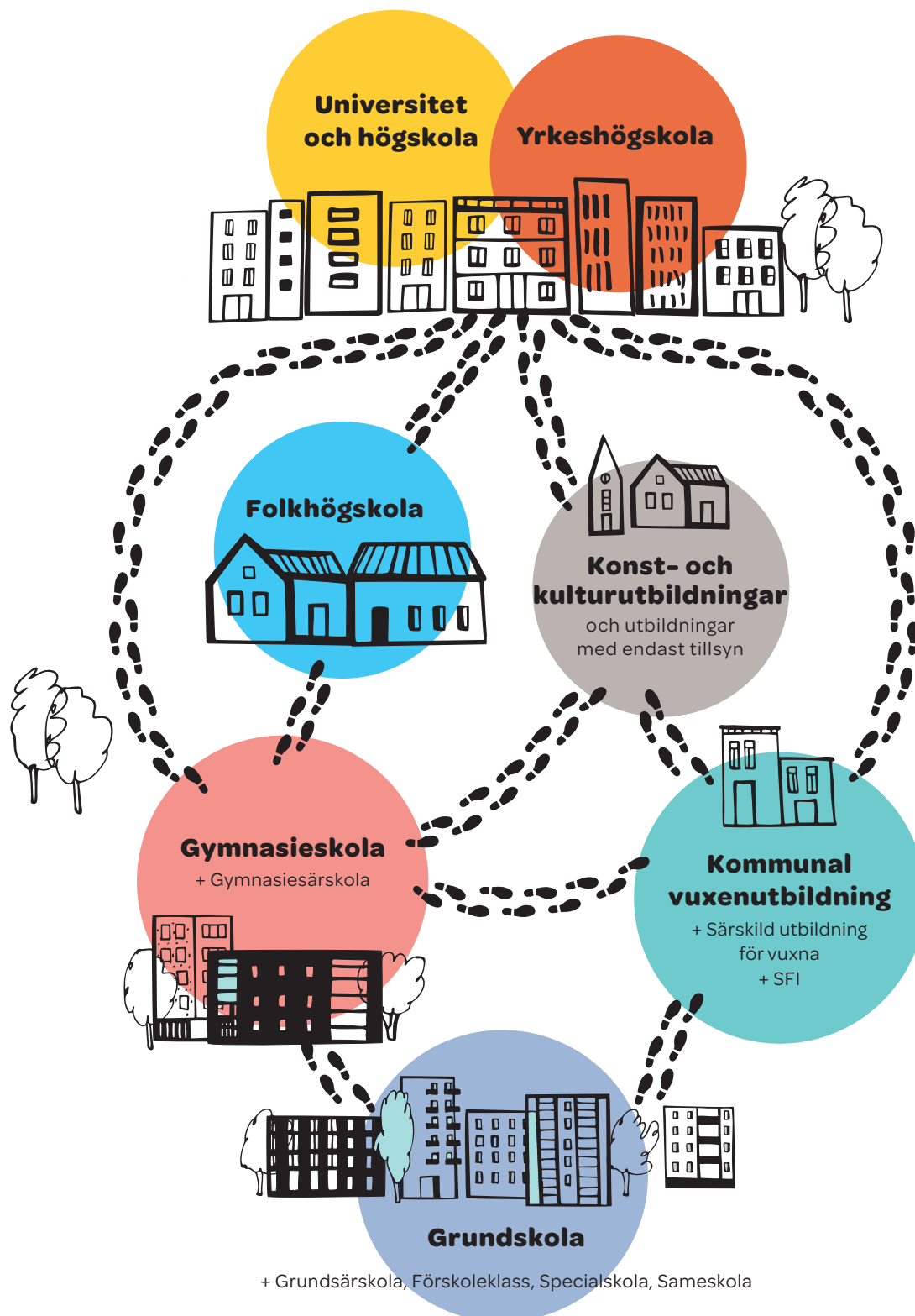

Kapitel 6 – Gymnasievalet

I det här kapitlet ska du få lära dig mer om utbildningsmöjligheter som finns i Sverige, men mest om gymnasieskolan.

På den här bilden ser du vilka utbildningsmöjligheter som finns i Sverige. Dessa utbildningar är i regel gratis eller har en väldigt liten avgift.

Det finns också ett antal företag som erbjuder utbildningar. Dessa utbildningar kostar det att gå.

Jämförelse grundskola och gymnasieskola

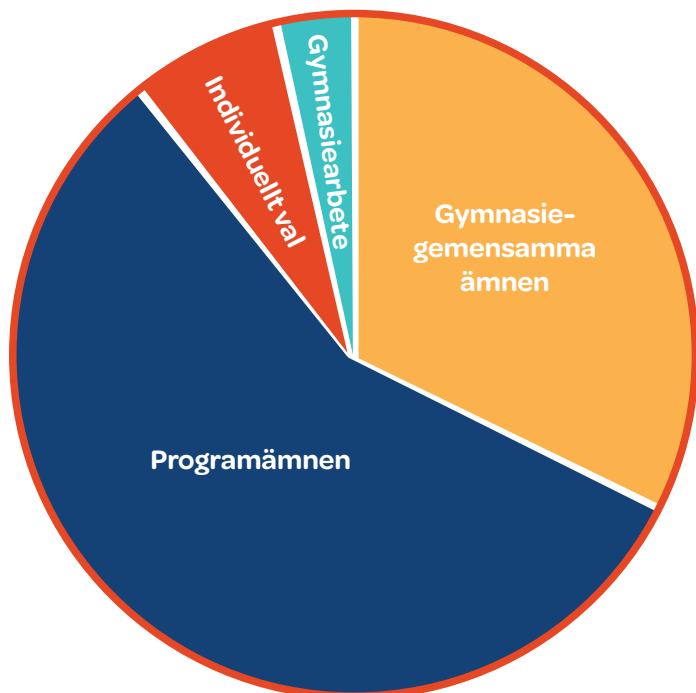
Grundskola	Gymnasieskola
<p>Skolplikt Det finns en lag, Skollagen, som säger att alla i Sverige måste gå i grundskolan.</p>	<p>Frivilligt</p> <ul style="list-style-type: none"> – Du måste inte gå i gymnasiet. – För att få gå en gymnasieutbildning måste du uppfylla behörighetskrav. Läs mer om det i jämförelsen på sidan 48. – För att kunna gå på t.ex. högskolan måste du ha en gymnasieexamen. – För att kunna jobba med en del jobb måste du också ha en yrkesexamen från gymnasiet. – Många arbetsgivare kräver att du har gått klart gymnasiet innan de anställer dig.
<p>Alla ska lära sig samma saker <i>Alla läser 16 ämnen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Biologi – Engelska – Fysik – Historia – Idrott och hälsa – Kemi – Matematik – Religionskunskap – Samhällskunskap – Svenska eller svenska som andraspråk – Geografi – Slöjd – Hem- och konsumentkunskap – Musik – Teknik – Bild <p><i>Dessutom kan du välja att läsa:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Modernt språk – Modersmål, om du har ett annat modersmål än svenska – Teckenspråk 	<p>Du väljer delvis vad du vill lära dig Alla läser 8 gymnasiegemensamma ämnen, som du känner igen från grundskolan. Hur mycket tid du har i varje ämne, beror på vilket program du går.</p> <p><i>Alla på gymnasiet läser dessa ämnen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Engelska – Historia – Idrott och hälsa – Matematik – Naturkunskap, innehåller delar av biologi, fysik och kemi – Religionskunskap – Samhällskunskap – Svenska eller svenska som andraspråk <p>Dessutom läser du ämnen som är speciella för det program du går, <i>programämnena</i>.</p> <p><i>Individuellt val</i> är två kurser som du själv väljer. Dessa kurser behöver inte ha koppling till det program du går. Du får inte välja en kurs som är obligatorisk i det program du går.</p> <p>Vilka kurser du kan välja beror på vilka kurser gymnasieskolan du går på kan erbjuda. Skolan måste erbjuda kurser inom det estetiska området och idrott och hälsa.</p> <p><i>Gymnasiearbete</i> är ett större arbete som du gör i slutet av din gymnasieutbildning. Då ska du visa att du har lärt dig det du skulle lära dig på ditt gymnasieprogram.</p>
<p>Ämnen uppdelade i moment och områden som bygger på varandra</p>	<p>Ämnen som är uppdelade i kurser som bygger på varandra Till exempel i ämnet svenska finns det sex kurser. I ämnet matematik finns det minst sex kurser.</p> <p>Hur många kurser du läser i ett ämne beror på vilket gymnasieprogram du går. De flesta kurser i gymnasieskolan är på 100 poäng och det är ett mått på hur mycket tid du får för att jobba med ämnet. 100 poäng motsvarar ungefär 100 klocktimmar.</p>

18 nationella program

I gymnasieskolan finns det 18 nationella program. Ett nationellt program innebär att alla elever som går det programmet ska lära sig samma saker oavsett vilken skola de går i och oavsett i vilken del av landet de bor. Hur du lär dig, dvs vilket arbetssätt skolan har, det kan skilja sig åt.

De 18 nationella programmen är indelade i **yrkesprogram** och **högskoleförberedande program**. Alla gymnasieprogram innehåller gymnasiegemensamma ämnen, programämnena, individuellt val och gymnasiearbete. I cirkeldiagrammen nedan kan du se hur detta fördelar sig.

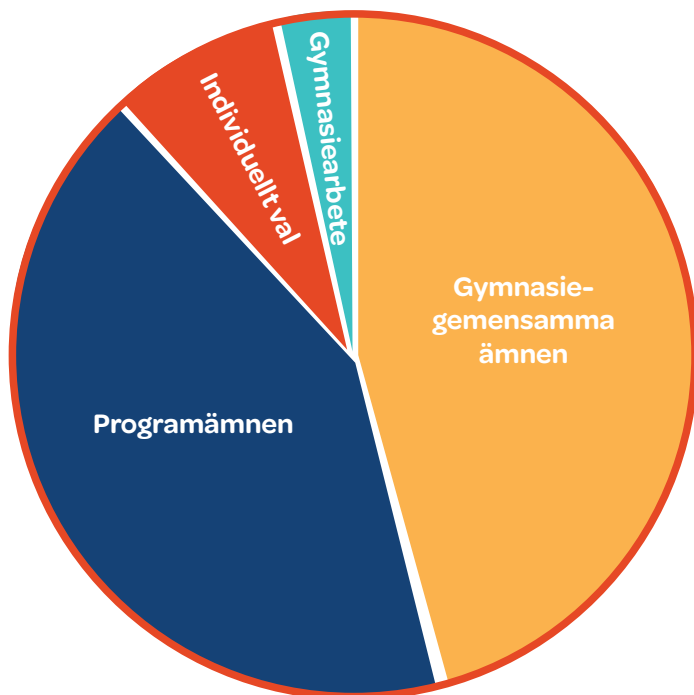
Yrkesprogram med grundläggande behörighet

Du får grundläggande behörighet till högskolan

När du går ett yrkesprogram ingår de kurser i engelska och svenska eller svenska som andraspråk som ger dig grundläggande behörighet för utbildning på högskolan. Du har rätt att välja bort dem i din utbildning.

Högskoleförberedande program

Mer om gymnasieprogrammen

Nu är det dags att ta reda på mer om de olika gymnasieprogrammen. Utöver den 18 nationella programmen finns det spetsutbildningar, IB, särskilda varianter, riksrekryterande utbildningar och möjlighet att kombinera idrott med nationella program. Använd dig av Programväljaren, Skolverkets information på www.utbildningsguiden.se och gymnasieskolornas egna programpresentationer.

Börja med att tänka på vad du vill ska finnas i din gymnasieutbildning och försök att prioritera vad som är viktigast för dig, vad som kommer som nummer 2 osv.

- Att programmet är på rätt skola
- Att jag får gå med en kompis från grundskolan
- Att jag får lära mig det jag vill lära mig
- Att jag får många utbildningsmöjligheter efteråt
- Att det innehåller APL (Arbetsplatsförlagt lärande)
- Att jag kan gå lärlingsutbildning
- Att det är nära där jag bor
- Att jag kan börja jobba direkt efter gymnasiet
- Att jag kan kombinera programmet med idrottsutbildning
- Att programmet har samarbete med skolor i andra länder
- Att det är snabb utbildningstakt
- Att det är lite långsammare studietakt

Eget alternativ:

.....

.....

.....

.....

Finns det som är viktigt för dig?

Läs nu om de olika gymnasieprogrammen du är intresserad av. Finns dina viktiga punkter med? Om inte, fortsätt och läsa om flera olika program. Du kan också prata med din studie- och yrkesvägledare om detta.

Fyll i tabellen med det du kommer fram till.

Program	Jag får lära mig	Detta kan jag göra efter programmet	Dessa viktiga punkter finns med i programmet

Dessa nationella program passar bäst med mina önskemål

1. ....
2. ....
3. ....